

29.01.2015 г.

Новыя гарызонты

MARTIN S.: «СВАІХ ФАНАТАЎ МЫ РОБІМ СЯБРАМІ»

Увосень мінулага года мінскі беларускамоўны гурт Martin S. у дастаткова ўльтыматыўнай форме аб'явіў пра збор сродкаў на новы альбом. Ён будзе запісаны толькі пры 100-працэнтнай фінансавай падтрымцы прыхільнікаў, у адваротным выпадку гурт будзе... распушчаны. Martin S. складаецца з шасці музыкаў. Гэта Уладзімір Боська, Ілья Басько, Яўген Шэлепень, Маргарыта Мядзвецкая, Андрэй Марчанка, Гера Супакоў. Гурт — двойчы ўдзельнічаў у Еўрафэсце (2012 год, нацыянальны адбор 2013 года), фіналіст Голд-Фэст-2012, фіналіст Крот-рок-фэст-2012, уладальнік Гран-пры конкурсу «Такія пернікі 2012», паўфіналіст міжнароднага конкурсу Emergenza Belarus 2013, удзельнік шэрагу не конкурсных музычных фестываляў. Ушанаваны статуэткай «Залаты кед» альтэрнатыўнай непасовай музычнай прэміі «У кедах 2012».

Martin S.

— Уладзімір, што стала штуршком звярнуцца да краўдфандынгу — народнага фінансавання?

— Неяк я сядзеў са сваім знаёмым, які сказаў мне прыкладна наступнае: «Слухай, Марцін, ну скажы, каму патрэбна твая музыка, акрамя цябе? Ну, іграеш ты сам сабе, ну збіраеш нейкія залы, але ж будзе шчырым — людзі не падтрымліваюць цябе настолькі, каб насамрэч перажываць за тваё існаванне». І гэтыя словы разанулі мяне па-жывому. Адрозніў галаву палезлі дурныя думкі «а што, калі ён мае рацыю?» Я ведаю, што зараз да мяне прыйшло выпрабаванне, якое мусяць паказаць і даказаць далейшае права на існаванне.

— Як ставіцеся да крытыкі?

— Крытыка не проста карысная, але і неабходная. Мы заўсёды пры-

слухоўваемся да канструктыву, вельмі чуйна да свайго слухача, бо ўсё робім для яго. Але, на жаль, не так шмат людзей могуць канструктыўна крытыкаваць, большасць скатваецца да «гэта проста абы што» і ўсё. Такія выпадкі мы ігнаруем, бо яны не нясуць ніякай зваротнай сувязі.

— Калі казаць пра прыхільнікаў — гэта фанаты ці сябры?

— Большасць беларускіх гуртоў ідуць па адным і тым жа шляху — спрабуюць сваіх сяброў зрабіць сваімі фанатамі. Па мне, дык гэта тупіковы варыянт. Мы робім інакш: мы сваіх фанатаў робім сваімі сябрамі.

— Martin S. адметны тым, што не мае прадзюсара. Гэта такі прычып, ці «раскруціцца» магчыма і самастойна?

— Мы не збіраемся кінуць усё і шукаць прадзюсара. Проста для нас творчасць — першасная. А прадзюсары нас пакуль не знаходзяць. Таму за ўсё адказваем мы, і самі спрабуем прабіцца. Ні для каго не сакрэт, што зараз вельмі папулярныя сацсеткі. Гэта цудоўная пляцоўка для таго, каб прэзентаваць сябе, мець старонку гурта. Некаторыя нават не робяць сабе асобных сайтаў, бо хапае і такой старонкі. Стасункі са слухачамі там адбываюцца нашмат хутчэй. Прычым у вольнай форме.

— Ці магчыма штучна выклікаць натхненне?

— Штучна можна выклікаць толькі нешта падобнае на натхненне, але і вынік будзе таксама штучным і няшчырным. Мы ж робім усё ад душы, з

максімальнай аддачай. Таму на напісанне песень можа натхняць усё што заўгодна...

— Якія ўспаміны пакінула студэнцтва?

— Гэта была самая «адвэзная» пара. Я ніколі не быў «зубрылкай», але вучыўся зусім нядрэнна. Як чалавек актыўны, займаў увес свой вольны час: тэатр, КВЗ, музыка, студэнцкае самакіраванне, праца, спартзала, ну і, безумоўна, вучоба. Успамінаў не проста шмат: часам нават здаецца, што немагчыма атрымаць іх столькі ўсяго за пяць гадоў жыцця.

— Якім быў першы працоўны вопыт?

— Пасля паступлення ў ВНУ я паставіў мэту пачаць забяспечваць сябе грашыма самастойна. Таму амаль адразу пачаў шукаць падпрацоўкі. Усё пералічыць цяжка: быў вартаўніком, нянькай, на будоўлі працаваў,

дамафоны ўстанаўліваў. Калі скончыў юрыдычны факультэт, пайшоў працаваць па спецыяльнасці.

— Вы прымалі ўдзел у агучванні дзвюх частак «Галодных гульняў» на беларускую мову, спяваеце на ёй. У жыцці якая мова пераважае?

— На працы размаўляю па-руску. Жонка мая не ведае беларускай мовы, бо дзяцінства і юнацтва прывяла за межамі краіны, таму ў сям'і таксама размаўляем па-руску. Але ж дзяцей пастаянна вучу роднай мове. А ў сваёй кампаніі і проста на вуліцы — па-беларуску.

— У краіне зараз адбываецца папулярнызацыя вышыванак і беларускай мовы. Ваша стаўленне да гэтага?

— А якое ў беларуса да гэтага можа быць стаўленне? Калі мы згубім сваю мову і культуру, то згубім сваю ўнікальнасць і саміх сябе.

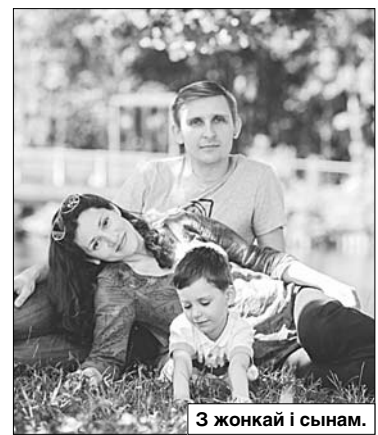
— Якія якасці паважаеце ў людзях?

— Перш за ўсё — шчырасць. Мне здаецца, гэта самая галоўная якасць чалавека. А да здрады стаўлюся вельмі негатыўна.

— Праекты, гурт... На сям'ю часу хапае?

— Хапае (усміхаецца). На самай справе межы існуюць толькі ў нашых галовах. У тым ліку і межы часу. Калі ты па-сапраўднаму хочаш нечым займацца, то будзеш шукаць час і знойдзеш яго, паспееш усюды.

Кацярына ЛЯСУН.
Фота з архіваў Уладзіміра БОСЬКІ і гурта.

З жонкай і сынам.

Друкуецца ў «Маладосці»

Зблізу замак аказаўся вельмі змрочным, нібы ахутаны чорнаю хмараю, але Ніко ўжо падлятаў да замкавых вежаў і не хацеў вяртацца, ні пра што не даведаўся. Ён наблізіўся да акна і стаў у прагале, зазіраючы ўсярэдзіну.

Калі яго вочы прызвычаліся да паўзроку, Ніко ўбачыў, што глядзіць у вялізную залу, такую гіганцкую, што стол і крэсла ўнізе падаваліся лячэчнымі. У зале быў камін памерам з мескую браму, а ў фатэлі сядзеў хударлявы мужчына, які ўважліва сузіраў анельскую постаць, што нечакана з'явілася ў акне. Чалавек маўчаў, чакаючы першага слова ад нябеснага госця.

Ніко не знайшоў нічога лепшага, як асцярожна, але як мага больш ветліва вымавіць: «Дзень добры!»

Змрочны мужчына, аднак, яшчэ крыху счакваў, нібы падбіраў словы, але ўрэшце сказаў: — Ну добры дзень добры... Спускаяся да мяне, калі ўжо прыляцеў... анёлак!

Ніко, не жадаючы парушаць законы ветлінасці, зляцеў з акна і нібы нырнуў у халодную чорную ваду, нагэтулькі змрочная атмасфера панавала ў зале. Мужчына ўважліва вывучаў яго, нерухома сядзячы ў сваім фатэлі, падобным да трона. І нічога на яго твары не выдала настрою, ніводнага зморшчынка не зварухнулася, каб паказаць сапраўдныя пачуцці. Ніко ажно працяла холадам ад такой «гасціннасці».

— І якія ж навіны ты прынёс мне, анёл? — нарэшце запытаў мужчына.

Яго словы ў пустой, велізарнай, як горад, зале прагучалі вельмі пагрозліва.

— А... Ніякіх! Я проста хацеў пазнаёміцца... Вы хто?

І раптам позірк Ніко натрапіў на ненатуральна гіганцкі камін. У ім валаялі згравашчаныя абы-як чалавечыя косткі. Ніко ўмомант усё зразумеў.

— Дык вы — людзжэр! — ледзь знайшоў сілы прашаптаць Ніко і, працяты жахам, пасунуўся назад.

— А чаго табе палохацца? Ты ж не чалавек! Ты ж анёл! — спакойна адзначыў Людажэр, і, заўважаючы, што яго спроба супакоіць госця не дала вынікаў, абярнуўся і паглядзеў на той камін, які так спужаў анёла.

Пабачыўшы тое, што перапахала анёла, Людажэр нечакана зарагатаў. Ён смяяўся доўга, усхліпваў і выціраў набягаючы ад смеху слёзы. Нарэшце спыніўся. Ён больш не меў драпежнага выгляду, але Ніко праз гэта лепей сябе не адчуваў. Ён стаяў ля стала і калаціўся ад жаху. Людажэр пачаў зноў супакойваць анёла.

— Ты што? Ты думаеш, гэта чалавечыя косткі? Ха-ха! Дык гэта ж бутафорыя, муляж! Дзеля антуражу! Сымбалічнасць, так бы мовіць! Эге, ды цябе ж калоціць! Ды не стой ты, сядай!

Другога фатэля ў зале не было, таму Ніко давалося сесці на стол. Зразумеўшы, што ніхто не збіраецца яго есці, анёл адчуў вялікую палёгку, але сэрца ўсё адно калацілася. Ну папраўдзе, калі разважыць: даволі непрыемна ляцець у госці і трапіць да Людажэра!

А той тым часам працягваў: — А ведаеш, як людзей жаруць? Не, ніякага мяса, ніякай крыві — ты што! Гэта ж казка! А вось як — слухай. Я ў казцы найразумнейшы. Няма нікога, больш абазнанага за мяне — хіба толькі сам Казачнік, але гэта асобная размова. Дык вось. Прыйдзе да мяне чалавек, захоца са мной паразмаўляць — а я ўсё яго хібы выкрываю, усе памылкі заўважаю, усе меркаванні аспрэчваю... Чалавек выкладзе мне свой светапогляд, а я ўсё павыкручваю, усё ў іншым святле падам... Зруйнаваў светапогляд — вось і няма чалавек! Зразумеў? Сцяміў, анёл?

— Сцяміў, — нарэшце выціснуў з сябе Ніко. — Але не! Нічога я не сцяміў! Я, па праўдзе, не зразумеў, навошта Вам гэта трэба? Навошта знішчаць людзей? Нават маральна — навошта? Які ў гэтым сэнс?

— Э-э-э, — Людажэр зноўку стаў сур'ёзным, нібы нацягнуў

маску, — такія пытанні нельга задаваць. Такое маё, Людажэра, прызначэнне. Думаеш, проста быць найразумнейшым? Мяркую, вельмі весела жыць, не маючы суразмоўцаў? Ведаеш, якія думкі, якія ідэі нараджаюцца ў мяне тут? — і Людажэр пастукаў худым, доўгім пальцам па сваім ілбе. — Такія ідэі! І няма ніводнага, хто зразумеў бы мяне! Няма нікога побач са мною, хто зразумеў бы мае пачуцці! Людажэр, ага, ён кепскі, ён брыдкі, ён агідны, гэты Людажэр... А можа, я проста шукаю суразмоўцу?

Сэнс казкі ані трохі не высвятляўся, толькі хаваўся глыбей ды глыбей. Ніко нічога не разумев.

Аднак такая бессэнсоўнасць не магла перашкодзіць яму быць шчаслівым. Бо, каб зрабіць анёла няшчасным, трэба адабраць у яго крылы. А Ніко крылаў не губляў, яны падпарадкоўваліся яму гэтаксама добра, як і ў першы дзень. І Ніко лётаў, лётаў бесперапынна, і людзі, заўважаючы яго з зямлі, крычалі:

— Глядзіце, анёл праляцеў!

Югася КАЛЯДА

JE SUIS TON ANGE GARDIEN

Урывак з аповесці

Можа, мне сяброў нештае? А вы ўсе: Людажэр, Людажэр...

Ніко, нібы заварожаны, не зводзіў вачэй са свайго вусцішнага знаёмца. Людажэр быў бы вельмі прыгожым, адзначыў Ніко, калі б яго твар не быў скрыўлены нейкім прадчуваннем няшчасця: нібы пякельную пачатку меў той на лбе.

Анёл не захацеў больш ні хвіліны заставацца ў гэтым прытулку нянавісці і ўзаемапаразуменняў.

— Дык я паляцеў? — пацікавіўся ён у Людажэра, які зноў знерухомеў у сваім крэсле.

— Ляці, мой анёл... Ляці!..

Ніко паспешна памкнуўся да акна, спінаю адчуваючы цяжкі позірк. Здавалася, што ў апошніх словах Людажэра прагучалі ноткі шкадавання. Мабыць, анёл выпадкова прынёс яму крышчачку свайго шчасця.

Ніко ляцеў, пакідаючы за спінай жахлівы замак, і адчуваў сябе ніякавата. «Вось табе і казка! — думаў ён. — Вось табе і казачныя ролі!»

Ніко завітаў і да Ніні, хаця ён усё радзей ды радзей ашчаджаў час на гэтыя відзіты. Рэч была ў той самай бессэнсоўнасці. Што яму магла даць гэтая заўсёды сумная дзяўчына, хай сабе і з залатымі валасамі? Ён прылятаў — а Ніні штотаз сядзела на пяску ды шпурляла каменчыкі ў ваду. Ніко аднойчы сказаў ёй, што такім чынам Ніні хутка знішчыць усё возера, але яна не зразумела жарту.

Ніні таксама была таямніцай для Ніко, але ён чамусьці не меў палкага жадання выкрываць яе. Ніні з кожнай сустрэчай здавалася Ніко ўсё больш і больш нецікавай, і прыгажосць яе таксама не мела ніякага сэнсу. Ніко працягваў запэўніваць дзяўчыну, што ён яе анёл-абаронца, але прылятаў да чорнага возера штотаз праз большыя прамежкі часу. Напачатку — штотдзень, потым — праз дзень, далей — разы два на тыдзень, а аднаго дня, раптам згадаўшы Ніні, Ніко

Югася Каляда — не тая аўтарка, з якой трэба знаёміць чытача: яе кнігу «Галоўная памылка Афанасія» Ігар Бабкоў назваў «самым скандальным і кантраверсійным літдэбютам дзесцігоддзя». Творы Югасі друкаваліся на польскай, літоўскай, украінскай і рускай мовах. Гісторык і юрыст па адукацыі, яна працуе ў галіне рэкламнага бізнесу. Назва аповесці, што друкуецца ў «Маладосці» гэтым разам, перакладаецца з французскай мовы як «Я твой анёл-абаронца».

заўважыў, што не наведваў яе цэлы месяц.

Анёла турбавалі больш значныя пытанні. І, урэшце, засынаючы ў белым высокім доміку, ён пастанавіў наведваць сваю старую, вельмі старую знаёмку.

Ніко прагнуўся і, не разважаючы, паляцеў наўпрост да Бабы Ягі. Бо памятаў, як тая прапанавала завітаць, калі перад ім паўстануць невырашальныя пытанні.

Баба Яга сядзела на ганку, звесіўшы ногі. Ніко здалосся, што яна чакала ягоны прылет.

— Ну што, анёл, заходзь! — Яга паднялася ды запрасіла яго ў хату. — Доўга ж ты лётаў, мушу сказаць!

Яны па звычцы селі пры сталае.

— Ну распавядай, якія невырашальныя пытанні з'явіліся!

Баба Яга ўсміхалася настолькі загадкава, што Ніко пачыналі браць сумневы: а ці не ведае ўсё наперад гэтая вядзьмарка няпэўнага веку?

— А пытанні вось такія...

Мабыць, вырашальныя... Як бы сфармуляваць... Карацей: я не бачу сэнсу!

— У чым?

— У казцы! Ці мае казка сюжэт? Я думаю, што кожная казка мае сюжэт і сэнс, пэўную логіку, але я не бачу нічога! Я заблытаўся. Навошта я існую? Проста каб быць шчаслівым? Каб лётаць над галовамі? Я хутка засумую — мне нецікава! І яшчэ. Апроч шчырасці, якія ёсць казачныя

законы? Я ўявіў дом — і з'явіўся дом, я думаю пра залатыя цмокаў — і ўбачыў залаты бляск! Я падумаю — і ўсё ўзнікае? Але ж я не думаю ані пра Людажэра, ані пра мора, ані пра гарады! Як узнікла казка?

Баба Яга працягвала пяшчотна ўсміхацца, чым пераконвала Ніко ў сваіх здольнасцях прадбачыць і чытаць думкі.

— Лагічна! Пачнем з канца. Хто стварыў казку, пытаеш? Слухай. Казку стварыў Казачнік. Як — нам гэтага не спасцігнуць. Ёсць Казачнік, які надзяліў герояў паўнамоцтвамі... Але мы не можам зруйнаваць казку. І не ў нашых сілах загадаць асноўны сюжэт. Яго тут не ведае ніхто, так што не засмучайся. А цяпер наконт сэнсу — твайго існавання ў прыватнасці. Тут больш складана. Ты мусіш сам знайсці сэнс або вынайсці яго на пустым месцы. Запайняй сваё жыццё, як ведаеш і чым ведаеш. Дапоўні казку ўласнай сюжэтнай лініяй! Тут табе ніхто не дапаможа, і пытайся толькі самога сябе: а што я рабіў? Ці не марнаваў часу? Ці спазнаў новае? І — галоўнае! — ці быў я шчыры? Ну што, анёл, уцяміў?

— Аё-яёй! — Ніко паціснуў крыламі як плячымі. — Усё няпроста! Казка, выходзіць, гэта не дзіцячы забавкі!

На ганку, перш чым развітацца, Баба Яга дадала:

— І яшчэ. Памятай: ты можаш сустрэць Казачніка. Ён бачыць усіх нас наскрозь. Шчырасць, сумленнасць — гэта асноўнае. Ляці, мой анёл, ляці!